

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 184 (XXVIII) — Nr. 947

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 24 noiembrie 2016

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
DECRETE		
975.	— Decret privind conferirea Ordinului <i>Virtutea Militară</i>	2
976.	— Decret privind conferirea Ordinului Național <i>Serviciul Credincios</i>	2
977.	— Decret privind conferirea Ordinului Național <i>Steaua României</i>	3
978.	— Decret privind conferirea Ordinului Național <i>Steaua României</i>	3
982.	— Decret privind înaintarea în gradul de general-maior cu două stele, la trecerea în rezervă, a unui general de brigadă cu o stea din Ministerul Apărării Naționale	4
983.	— Decret privind înaintarea în gradul de general-locotenent cu trei stele, la trecerea în rezervă, a unui general-maior cu două stele din Ministerul Apărării Naționale	4
984.	— Decret privind înaintarea în gradul de general cu patru stele, la trecerea în rezervă, a unui general-locotenent cu trei stele din Serviciul de Protecție și Pază	5
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		
	Decizia nr. 599 din 20 septembrie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 teza întâi, art. 16, art. 17 alin. (1) lit. a), art. 21 alin. (5), (6) și (8), art. 24 alin. (2) și art. 41 alin. (5) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România	5–8
ACTE ALE AUTORITĂȚII ELECTORALE PERMANENTE		
48.	— Hotărâre privind actualizarea numerotării secțiilor de votare organizate pe teritoriul României.....	9
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE		
	Decizia nr. 22 din 26 septembrie 2016 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	9–16

DECRETE**PREȘEDINTELE ROMÂNIEI****DECRET****privind conferirea Ordinului *Virtutea Militară***

În temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale art. 4 alin. (1), ale art. 8 lit. A din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, republicată, precum și ale Legii nr. 459/2002 privind Ordinul *Virtutea Militară* și Medalia *Virtutea Militară*, cu modificările ulterioare,

având în vedere propunerea ministrului apărării naționale,

în semn de apreciere a înaltului profesionalism și a rezultatelor remarcabile obținute de personalul unității în îndeplinirea misiunilor specifice încredințate, pe timpul desfășurării procesului de instruire pentru luptă și al pregătirii profesionale, precum și pe timpul executării misiunilor în teatrele de operații,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Se conferă Ordinul *Virtutea Militară* în grad de *Cavaler*, cu însemn pentru militari, de pace, Drapelului de Luptă al Brigăzii 15 Mecanizată „Podu Înalt”.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU
DACIAN JULIEN CIOLOȘ

București, 23 noiembrie 2016.
Nr. 975.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**DECRET****privind conferirea Ordinului Național *Serviciul Credincios***

În temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale art. 4 alin. (1), ale art. 6 lit. A din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, republicată, precum și ale Ordonanței de urgență a Guvernului României nr. 105/2000 privind reinstituirea Ordinului, Crucii și Medaliei naționale *Serviciul Credincios*, aprobată prin Legea nr. 543/2001, cu modificările ulterioare,

în semn de apreciere pentru îndeplinirea cu profesionalism și abnegație a misiunilor ce i-au fost încredințate,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Se conferă Ordinul Național *Serviciul Credincios* în grad de *Cavaler*, cu însemn pentru civili, doamnei comisar-șef de poliție Pruteanu Climent Valerica.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU
DACIAN JULIEN CIOLOȘ

București, 23 noiembrie 2016.
Nr. 976.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind conferirea Ordinului Național *Steaua României***

În temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale art. 4 alin. (1), ale art. 6 lit. A din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, republicată, precum și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 11/1998 pentru reinstituirea Ordinului Național *Steaua României*, republicată, cu modificările ulterioare,

în semn de înaltă apreciere pentru rezultatele de excepție obținute de-a lungul timpului în activitatea medicală și didactică, pentru profesionalismul și dăruirea de care a dat dovadă în punerea în aplicare a unor noi metode de tratament în domeniul medicinei moderne de gastroenterologie și hepatologie,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se conferă Ordinul Național *Steaua României* în grad de *Ofițer* domnului profesor universitar dr. Oproiu Ioan Alexandru.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

**În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.**

PRIM-MINISTRU
DACIAN JULIEN CIOLOȘ

București, 23 noiembrie 2016.
Nr. 977.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind conferirea Ordinului Național *Steaua României***

În temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale art. 4 alin. (1), ale art. 6 lit. A din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, republicată, precum și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 11/1998 pentru reinstituirea Ordinului Național *Steaua României*, republicată, cu modificările ulterioare,

în semn de înaltă apreciere pentru profesionalismul și devotamentul de care a dat dovadă de-a lungul întregii cariere dedicată medicinei, pentru deosebita activitate pedagogică, pregătind cu dăruire generații de medici legiști,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se conferă Ordinul Național *Steaua României* în grad de *Cavaler* domnului profesor universitar doctor Vladimir Beliș, membru de onoare al Academiei Române.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

**În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.**

PRIM-MINISTRU
DACIAN JULIEN CIOLOȘ

București, 23 noiembrie 2016.
Nr. 978.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**DECRET****privind înaintarea în gradul de general-maior cu două stele, la trecerea în rezervă, a unui general de brigadă cu o stea din Ministerul Apărării Naționale**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. b) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale Legii nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare, ale Legii nr. 415/2002 privind organizarea și funcționarea Consiliului Suprem de Apărare a Țării, cu modificările ulterioare, precum și ale Legii nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere propunerea ministrului apărării naționale și Hotărârea Consiliului Suprem de Apărare a Țării nr. 160/2016,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Domnul general de brigadă cu o stea Cavaleru *Costică* Dan se înaintează în gradul de general-maior cu două stele și trece în rezervă cu noul grad.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU
DACIAN JULIEN CIOLOȘ

București, 23 noiembrie 2016.
Nr. 982.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**DECRET****privind înaintarea în gradul de general-locotenent cu trei stele, la trecerea în rezervă, a unui general-maior cu două stele din Ministerul Apărării Naționale**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. b) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale Legii nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare, ale Legii nr. 415/2002 privind organizarea și funcționarea Consiliului Suprem de Apărare a Țării, cu modificările ulterioare, precum și ale Legii nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere propunerea ministrului apărării naționale și Hotărârea Consiliului Suprem de Apărare a Țării nr. 161/2016,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Domnul general-maior cu două stele Ioniță *Cristache* Ariton se înaintează în gradul de general-locotenent cu trei stele și trece în rezervă cu noul grad.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU
DACIAN JULIEN CIOLOȘ

București, 23 noiembrie 2016.
Nr. 983.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**privind înaintarea în gradul de general cu patru stele,
la trecerea în rezervă, a unui general-locotenent cu trei stele
din Serviciul de Protecție și Pază**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. b) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale Legii nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale Legii nr. 415/2002 privind organizarea și funcționarea Consiliului Suprem de Apărare a Țării, cu modificările ulterioare, precum și ale Legii nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere propunerea directorului Serviciului de Protecție și Pază și Hotărârea Consiliului Suprem de Apărare a Țării nr. 162/2016,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — La data de 25 noiembrie 2016, domnul general-locotenent cu trei stele Burian *Alexandru Alexandru* se înaintează în gradul de general cu patru stele și trece în rezervă cu noul grad.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

**În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.**

PRIM-MINISTRU
DACIAN JULIEN CIOLOȘ

București, 23 noiembrie 2016.
Nr. 984.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 599**

din 20 septembrie 2016

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 teza întâi, art. 16, art. 17 alin. (1) lit. a), art. 21 alin. (5), (6) și (8), art. 24 alin. (2) și art. 41 alin. (5) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Valentina Bărbățeanu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Luminița Nicolescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 4, art. 16, art. 17 alin. (1) lit. a), art. 21 alin. (5), (6) și (8), art. 24 alin. (2) și art. 41 alin. (5) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată de Johanna Goth în Dosarul nr. 34.419/3/2014** al Tribunalului București — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal și care constituie obiectul Dosarului nr. 1.900D/2015 al Curții Constituționale.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită. Magistratul-asistent învederează Curții faptul că partea Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor a transmis la dosar un punct de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate, în cuprinsul căruia apreciază că aceasta este neîntemeiată.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, considerând că își mențin valabilitatea cele deja statuate de Curtea Constituțională în jurisprudența sa în materie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 26 noiembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 34.419/3/2014**, **Tribunalul București — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4, art. 16, art. 17 alin. (1) lit. a), art. 21 alin. (5), (6) și (8), art. 24 alin. (2) și art. 41 alin. (5) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului**

de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată de Johanna Goth într-o cauză civilă având ca obiect anularea unei decizii de compensare prin puncte emise de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor pentru un imobil preluat în mod abuziv în perioada regimului comunist.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autoarea acesteia susține, în esență, că prevederile art. 4, art. 16, art. 17 alin. (1) lit. a), art. 21 alin. (5), (6) și (8) și ale art. 24 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 sunt neconstituționale, fiind contrare dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Legea fundamentală, având în vedere faptul că, la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, era beneficiara unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile prin care Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor era obligată să emită o decizie reprezentând titlu de despăgubire pentru un imobil preluat în mod abuziv în perioada regimului comunist, instituție care, în opinia sa, ar fi trebuit să soluționeze dosarul de despăgubire în conformitate cu normele legale în vigoare la momentul rămânerii irevocabile a hotărârii judecătorești, respectiv dispozițiile titlului VII din Legea nr. 247/2005. Autoarea excepției apreciază că soluționarea dosarului său de despăgubire în temeiul Legii nr. 165/2013 determină o încălcare a principiului neretroactivității legii civile, arătând că, la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, împotriva Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, devenită ulterior Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, era începută procedura executării silită, astfel încât nu i se mai putea aplica legea nouă. Face referire la Decizia nr. 686 din 26 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 68 din 27 ianuarie 2015, prin care Curtea a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 17 alin. (1) lit. a) și ale art. 21 alin. (5) și (8) din Legea nr. 165/2013 și a constatat că acestea sunt constituționale în măsura în care nu se aplică deciziilor/dispozițiilor entităților investite cu soluționarea notificărilor, emise în executarea unor hotărâri judecătorești prin care instanțele s-au pronunțat irevocabil/definitiv asupra calității de persoane îndreptățite și asupra întinderii dreptului de proprietate. Cât privește prevederile art. 41 alin. (5) din Legea nr. 165/2013, apreciază că sunt contrare dispozițiilor art. 16 din Constituție, întrucât stabilesc soluționări diferite pentru subiecții de drept, titulari ai unor hotărâri judecătorești definitive și irevocabile la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, respectiv între cei pentru care instanțele au stabilit obligația emiterii titlurilor de despăgubire într-un anumit quantum și pentru care Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor urmează să emită titluri de plată care se achită în termen de 5 ani și cei care sunt titulari ai unei hotărâri definitive și irevocabile prin care instanțele au stabilit obligația emiterii titlului de despăgubire, Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor urmând să soluționeze dosarele în temeiul art. 21 din lege, adică prin compensare în puncte.

6. **Tribunalul București — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, arătând că, în opinia sa, textele de lege criticate nu au caracter retroactiv, aplicându-se efectelor viitoare ale unor situații juridice născute anterior intrării lor în vigoare, și nici discriminatoriu, fiind aplicabile tuturor persoanelor aflate în aceeași situație juridică.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, în sprijinul acestei opinii invocând

jurisprudența Curții Constituționale cu privire la dispozițiile supuse controlului în cauza de față.

9. **Avocatul Poporului** consideră că textele de lege criticate sunt constituționale, având în vedere că intervenția legiuitorului asupra modalității de acordare a despăgubirilor nu are caracter retroactiv, deoarece în această materie este opțiunea exclusivă a puterii legiuitoare de a decide în privința modului de reparare a injustițiilor. Nici critica privind încălcarea principiului egalității în fața legii apreciază că nu se poate reține.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele transmise la dosarul cauzei, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă, potrivit încheierii de sesizare, prevederile art. 4, art. 16, art. 17 alin. (1) lit. a), art. 21 alin. (5), (6) și (8), art. 24 alin. (2) și art. 41 alin. (5) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România. Având în vedere că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în cursul soluționării contestației formulate de autoarea acesteia împotriva unei decizii de compensare în puncte emise în condițiile Legii nr. 165/2013, rezultă că, în ceea ce privește art. 4 din această lege, sunt incidente prevederile tezei întâi, dosarul de despăgubiri neaflându-se, la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, pe rolul unei instanțe judecătorești, ci fiind în faza administrativă de cerere nesoluționată de autoritatea competentă, respectiv Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor, în vederea emiterii deciziei corespunzătoare. Prin urmare, în ce privește art. 4 din Legea nr. 165/2013, obiect al excepției îl reprezintă doar teza întâi a acestuia. Textele de lege criticate au următorul conținut:

— Art. 4 teza întâi: „*Dispozițiile prezentei legi se aplică cererilor formulate și depuse, în termen legal, la entitățile investite de lege, nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi (...).*”;

— Art. 16: „*Cererile de restituire care nu pot fi soluționate prin restituire în natură la nivelul entităților investite de lege se soluționează prin acordarea de măsuri compensatorii sub formă de puncte, care se determină potrivit art. 21 alin. (6) și (7).*”;

— Art. 17 alin. (1) lit. a): „*În vederea finalizării procesului de restituire în natură sau, după caz, în echivalent a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist, se constituie Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, denumită în continuare Comisia Națională, care funcționează în subordinea Cancelariei Primului-Ministru și are, în principal, următoarele atribuții:*

a) *validează/invalidază în tot sau în parte deciziile emise de entitățile investite de lege care conțin propunerea de acordare de măsuri compensatorii.*”;

— Art. 21 alin. (5), (6) și (8): „*(5) Secretariatul Comisiei Naționale, în baza documentelor transmise, procedează la verificarea dosarelor din punctul de vedere al existenței dreptului persoanei care se consideră îndreptățită la măsuri reparatorii. Pentru clarificarea aspectelor din dosar, Secretariatul Comisiei Naționale poate solicita documente în completare entităților*

investite de lege, titularilor dosarelor și oricărui altor instituții care ar putea deține documente relevante.

(6) Evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a prezentei legi de către Secretariatul Comisiei Naționale și se exprimă în puncte. Un punct are valoarea de un leu. [...]

(8) Ulterior verificării și evaluării, la propunerea Secretariatului Comisiei Naționale, Comisia Națională validează sau invalidează decizia entității investite de lege și, după caz, aprobă punctajul stabilit potrivit alin. (7).”;

— Art. 24 alin. (2): „În dosarele în care se acordă măsuri compensatorii altor persoane decât titularul dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitorii legali ori testamentari ai acestuia, se acordă un număr de puncte egal cu suma dintre prețul plătit fostului proprietar sau moștenitorilor legali ori testamentari ai acestuia pentru tranzacționarea dreptului de proprietate și un procent de 15% din diferența până la valoarea imobilului stabilită conform art. 21 alin. (6).”;

— Art. 41 alin. (5): „Obligațiile privind emiterea titlurilor de despăgubire stabilite prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile la data intrării în vigoare a prezentei legi se vor executa potrivit art. 21.”

13. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, prevederile art. 4, art. 16, art. 17 alin. (1) lit. a), art. 21 alin. (5), (6) și (8) și art. 24 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 15 alin. (2) care instituie principiul neretroactivității legii, cu excepția legii penale și contravenționale mai favorabile, iar prevederile art. 41 alin. (5) din Legea nr. 165/2013 aduc atingere dispozițiilor constituționale ale art. 16 care consacră principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că aceasta a fost invocată într-o cauză având ca obiect anularea unei decizii de compensare prin puncte emise de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor pentru un imobil preluat în mod abuziv în perioada regimului comunist. Autoarea excepției a arătat că, în temeiul Legii nr. 10/2001, a solicitat măsuri reparatorii pentru un teren preluat în mod abuziv de statul român în perioada regimului comunist printr-un decret de expropriere, pentru care Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului a propus în anul 2009 acordarea de despăgubiri, în condițiile Legii nr. 247/2005. Întrucât Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor nu a procedat la soluționarea dosarului, autoarea excepției s-a adresat instanței de judecată, iar Curtea de Apel București, printr-o hotărâre rămasă definitivă și irevocabilă în anul 2011, a obligat Comisia Centrală la emiterea deciziei pentru stabilirea despăgubirilor. Autoarea excepției a procedat la punerea în executare silită a acestei hotărâri, Comisia Centrală formulând contestație la executarea silită, admisă inițial, și apoi respinsă prin admiterea recursului autoarei excepției. Între timp, în iulie 2014, Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, care a preluat atribuțiile Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, a emis o decizie de compensare în puncte în favoarea acesteia. Prezenta excepție de neconstituționalitate a fost ridicată în cursul soluționării contestației formulate de autoarea acesteia împotriva deciziei de compensare în puncte al cărei titular este, argumentată pe ideea că ar fi trebuit aplicate prevederile Legii nr. 247/2005, iar nu cele ale Legii nr. 165/2013.

15. În ce privește excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 16 din Legea nr. 165/2013, referitoare la acordarea de măsuri compensatorii sub formă de puncte, se observă că acestea au mai format obiect al controlului de constituționalitate. Prin Decizia nr. 269 din 7 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 513 din 9 iulie 2014, Curtea a apreciat că acestea constituie modalitatea prin care legiuitorul a înțeles să transpună în legislația națională

exigențele impuse de Curtea Europeană a Drepturilor Omului. În acest sens, în acord cu cele reținute în jurisprudența sa, reprezentată de Decizia nr. 188 din 3 aprilie 2014, Curtea a observat că Legea nr. 165/2013 a fost adoptată de legiuitor ca urmare a pronunțării de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului a Hotărârii-pilot din 12 octombrie 2010 în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României* prin care a fost reținută în sarcina statului român obligația implementării unor proceduri simplificate și eficiente, întemeiate pe măsuri legislative și pe o practică judiciară și administrativă coerentă, precum și obligația adoptării unor reguli de procedură clare și simplificate, care să acorde sistemului de despăgubiri o previzibilitate sporită. Curtea a observat, de asemenea, că prin hotărârea-pilot menționată a fost lăsată însă statului român o largă marjă de apreciere în privința mijloacelor prin care să îndeplinească obligațiile juridice impuse și să garanteze respectarea drepturilor patrimoniale sau să reglementeze raporturile de proprietate avute în vedere. Prin aceeași decizie, Curtea a făcut referire și la Hotărârea din 29 aprilie 2014, pronunțată în Cauza *Preda și alții împotriva României* (paragraful 127), prin care instanța de la Strasbourg a reamintit că, în cazul privării de proprietate în sensul art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție, imperative de interes general pot pleda pentru o despăgubire inferioară valorii reale de pe piață a bunului, cu condiția ca suma plătită să se raporteze în mod rezonabil la valoarea bunului.

16. Totodată, Curtea a constatat că, în cauză, nu poate fi vorba de retroactivitatea Legii nr. 165/2013, din moment ce situația juridică se află în curs de constituire, în sensul de a fi stabilit concret quantumul despăgubirilor convenite în temeiul legilor reparatorii. În concordanță cu principiul *tempus regit actum* și al aplicării imediate a legii noi, este firesc ca modalitatea de calcul să fie cea prevăzută de actul normativ în vigoare la momentul efectuării acestei operațiuni, iar nu prin raportare la dispoziții legale abrogate, așa cum sunt cele din Legea nr. 247/2005, care, anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, guvernau modalitatea de stabilire a despăgubirilor convenite. De asemenea, Curtea a arătat, în jurisprudența sa, că aplicarea unui regim juridic temporal diferit nu poate crea o stare de discriminare între diverse persoane, în funcție de actul normativ incident fiecăreia: „Faptul că, prin jocul unor prevederi legale, anumite persoane pot ajunge în situații defavorabile, apreciate subiectiv, prin prisma propriilor lor interese, ca defavorabile, nu reprezintă o discriminare care să afecteze constituționalitatea textelor respective” (Decizia nr. 44 din 24 aprilie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 17 decembrie 1996). Altfel spus, inegalitatea de tratament juridic prin comparație cu acele persoane ale căror dosare de despăgubire au fost deja soluționate sub imperiul Legii nr. 247/2005, adică anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, nu reprezintă un viciu de constituționalitate, fiind rezultatul unor regimuri juridice diferite, aplicate succesiv în timp, incidente în virtutea aceluiași principiu mai sus amintit, *tempus regit actum*.

17. În ce privește atribuția Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor de a valida/invalida în tot sau în parte deciziile emise de entitățile investite de lege care conțin propunerea de acordare de măsuri compensatorii, prevăzută de art. 17 alin. (1) lit. a) și de art. 21 alin. (5) și (8) din Legea nr. 165/2013, Curtea a reținut, prin mai multe decizii, ca de exemplu Decizia nr. 269 din 7 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 513 din 9 iulie 2014, și Decizia nr. 724 din 16 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 120 din 16 februarie 2015, că aceasta nu este de natură să aducă atingere certitudinii raporturilor juridice, întrucât nu determină o destabilizare a acestora, ci oferă un control suplimentar pentru asigurarea legalității dreptului recunoscut, al cărui scop îl constituie prevenirea unor situații

generatoare de inechităţi şi litigii, care au avut loc sub imperiul Legii nr. 10/2001.

18. În ceea ce priveşte dispoziţiile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, care prevăd că evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei de compensare se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a acestei legi şi că valoarea obţinută se exprimă în puncte, un punct având valoarea de un leu, Curtea a reţinut, de pildă prin Decizia nr. 269 din 7 mai 2014, că scopul legiuitorului a constat în introducerea, prin noul act normativ, a unui sistem unitar şi previzibil de evaluare a imobilelor, astfel încât atât imobilele din Fondul naţional al terenurilor agricole şi al altor imobile, cât şi imobilele ce fac obiectul cererilor de restituire nesoluţionate să fie evaluate prin raportare la acelaşi sistem, respectiv prin aplicarea grilei notariale de la momentul intrării în vigoare a noii legi. Curtea a observat că, prin intermediul acestui nou sistem de calcul, este posibil ca valoarea despăgubirilor acordate, sub formă de puncte, să fie inferioară celor rezultate prin aplicarea legislaţiei anterioare în materie — Legea nr. 10/2001 şi Legea nr. 247/2005 — referitoare la stabilirea valorii de piaţă a imobilului de la data notificării, prin aplicarea standardelor internaţionale de evaluare. Dar legiuitorul dispune de o largă marjă de apreciere în determinarea celor mai potrivite modalităţi prin care sunt acordate despăgubirile convenite în urma abuzurilor din regimul comunist, având obligaţia ca măsurile adoptate să respecte principiul proporţionalităţii. Or, dacă printre exemplele oferite de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cuprinsul Hotărârii-pilot din 12 octombrie 2010, menite să conducă la eficientizarea mecanismului intern de restituire a proprietăţilor, se numără plafonarea despăgubirilor (paragraful 235), statul român a optat, în cadrul marjei de apreciere de care dispune, să acorde integral despăgubiri, modificând însă doar sistemul de referinţă al evaluării.

19. Totodată, prin Decizia nr. 715 din 9 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 13 februarie 2015, Curtea a constatat că situaţia în care autorul excepţiei are calitatea de beneficiar al unei hotărâri judecătoreşti definitive şi irevocabile prin care s-a stabilit în sarcina autorităţii publice pârâte o obligaţie de a face, respectiv de a emite o decizie ce intră în competenţa sa legală, este net diferită de cea potrivit căreia prin aceeaşi sentinţă judecătorească a fost stabilită şi suma convenită cu titlu de despăgubiri, în urma unei

22. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) şi al art. 147 alin. (4) din Constituţie, precum şi al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) şi al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUŢIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

I. Respinge, ca inadmisibilă, excepţia de neconstituţionalitate a prevederilor art. 24 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, ridicată de Johanna Goth în Dosarul nr. 34.419/3/2014** al Tribunalului Bucureşti — Secţia a III-a contencios administrativ şi fiscal.

II. Respinge, ca neîntemeiată, excepţia de neconstituţionalitate ridicată de acelaşi autor în acelaşi dosar al aceleiaşi instanţe şi constată că dispoziţiile art. 4 teza întâi, art. 16, art. 17 alin. (1) lit. a), art. 21 alin. (5), (6) şi (8) şi art. 41 alin. (5) din Legea nr. 165/2013 sunt constituţionale în raport cu criticile formulate.

Definitivă şi general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Bucureşti — Secţia a III-a contencios administrativ şi fiscal şi se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunţată în şedinţa din data de 20 septembrie 2016.

PREŞEDINTELE CURŢII CONSTITUŢIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

evaluări efectuate în condiţiile Legii nr. 247/2005. Ultima ipoteză corespunde celei reglementate distinct de legiuitor, la art. 41 alin. (1) teza a doua din Legea nr. 165/2013, legea nouă aplicându-se doar în ceea ce priveşte modalitatea de plată a sumelor de bani anterior stabilite. Prin urmare, dacă evaluarea imobilului nu a fost efectuată şi nici stabilit cuantumul bănesc prin hotărâre judecătorească definitivă şi irevocabilă la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, este firesc, fără a fi retroactiv şi discriminatoriu, ca aceste operaţiuni să se raporteze la actul în vigoare la momentul în care au loc. Nici în cauza de faţă nu sunt incidente cele statuate prin Decizia nr. 686 din 26 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 68 din 27 ianuarie 2015, invocată de autoarea prezentei excepţii, în speţă nefiind vorba despre o decizie/dispoziţie a unei entităţi investite cu soluţionarea notificărilor, emise în executarea unei hotărâri judecătoreşti prin care instanţa să se fi pronunţat irevocabil/definitiv asupra calităţii de persoane îndreptăţite şi asupra întinderii dreptului de proprietate. Prin Decizia nr. 715 din 9 decembrie 2014, mai sus amintită, Curtea a respins ca neîntemeiate criticile de neconstituţionalitate raportate la prevederile art. 15 alin. (2) şi ale art. 16 din Legea fundamentală, pentru argumente similare celor mai sus enunţate referitoare la dreptul legiuitorului de a reglementa modul de reparare a injustiţiilor şi abuzurilor din legislaţia trecută potrivit opţiunii sale exclusive, ţinând seama de impactul economic şi social specific.

20. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a modifica jurisprudenţa Curţii, atât soluţia, cât şi considerentele deciziilor citate sunt aplicabile şi în prezenta cauză.

21. Cât priveşte prevederile art. 24 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, care stabilesc modul de calcul al punctelor ce se pot acorda cesionarilor dreptului de proprietate asupra bunului imobil, se poate constata că nu au legătură cu soluţionarea cauzei în cadrul căreia a fost ridicată excepţia, nefiind îndeplinită condiţia de admisibilitate prevăzută de art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, întrucât din conţinutul dosarului rezultă că autoarea acesteia nu se încadrează în această categorie de persoane, ci în cea a titularilor dreptului de proprietate, foşti proprietari sau moştenitori legali ori testamentari ai acestora.

Magistrat-asistent,
Valentina Bărbăţeanu

ACTE ALE AUTORITĂȚII ELECTORALE PERMANENTE

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

HOTĂRÂRE**privind actualizarea numerotării secțiilor de votare organizate pe teritoriul României**

Având în vedere dispozițiile art. 20 alin. (1) și (4), precum și ale art. 120 din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, cu modificările și completările ulterioare,

ținând cont de actualizarea de către primari a delimitării secțiilor de votare și a sediilor acestora, potrivit art. 20 alin. (3) din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 104 alin. (1) și (2) din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare,

Autoritatea Electorală Permanentă adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se actualizează numerotarea secțiilor de votare organizate pe teritoriul României, potrivit listei prevăzute în anexa*) care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. — La data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, Hotărârea Autorității Electorale Permanente nr. 23/2016 privind

actualizarea numerotării secțiilor de votare organizate pe teritoriul României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 350 din 6 mai 2016, se abrogă.

Art. 3. — Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Președintele Autorității Electorale Permanente,
Marian Muhuleț

Contrasemnează:
Vicepreședinte,
Constantin-Florin Mitulețu-Buică
Vicepreședinte,
Marian Muhuleț

București, 22 noiembrie 2016.
Nr. 48.

*) Anexa se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 947 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul al Regiei Autonome „Monitorul Oficial”, București, șos. Panduri nr. 1.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 22**din 26 septembrie 2016**

Dosar nr. 1.708/1/2016

Iulia Cristina Tarcea — președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului

Lavinia Curelea — președintele delegat al Secției I civile

Roxana Popa — președintele delegat al Secției a II-a civile

Ionel Barbă — președintele Secției de contencios administrativ și fiscal

Andreia Liana Constanda — judecător la Secția I civilă

Nina Ecaterina Grigoraș — judecător la Secția I civilă

Carmen Georgeta Negrilă — judecător la Secția I civilă

Simona Gina Pietreanu — judecător la Secția I civilă

Florentin Sorin Drăguț — judecător la Secția I civilă

Iulia Manuela Cîrnu — judecător la Secția II-a civilă

Rodica Zaharia — judecător la Secția II-a civilă

Mirela Politeanu — judecător la Secția II-a civilă

Ileana Izabela Dolache — judecător la Secția II-a civilă

Cosmin Horia Mihăianu — judecător la Secția II-a civilă

Emilia Claudia Vișoiu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Veronica Năstasie — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Eugenia Ion — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Carmen Maria Ilie — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Eugenia Marin — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ce formează obiectul Dosarului nr. 1.708/1/2016 a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința este prezidată de doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Elena Adriana Stamatescu, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal, în Dosarul nr. 283/119/2015, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarelor chestiuni de drept: „Având în vedere că art. 36 alin. (1) din Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, conține ca normă de

trimitere art. 26 din aceeași lege, această din urmă normă juridică se interpretează în forma sa inițială de la data intrării în vigoare a legii, raportat la art. 16 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată (2), cu modificările și completările ulterioare? Dispozițiile art. 26 din Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sunt în contradicție cu art. 1.138 din Codul civil și, în consecință, se consideră abrogate în lumina prevederilor art. 230 lit. bb) din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, cu modificările și completările ulterioare, conform căreia «La data intrării în vigoare a Codului civil se abrogă: (...) orice alte dispoziții contrare, chiar dacă acestea sunt cuprinse în legi speciale?»»

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar au fost depuse hotărâri judecătorești în materia ce face obiectul sesizării, precum și raportul întocmit de judecătorii-raportori. Se mai referă asupra faptului că raportul a fost comunicat părților, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă și că părțile nu au depus puncte de vedere.

În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎN ALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Curtea de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal a dispus, prin Încheierea din 5 aprilie 2016, în Dosarul nr. 283/119/2015, aflat pe rolul acestei instanțe, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarele chestiuni de drept: „Având în vedere că art. 36 alin. (1) din Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, conține ca normă de trimitere art. 26 din aceeași lege, această din urmă normă juridică se interpretează în forma sa inițială de la data intrării în vigoare a legii, raportat la art. 16 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată (2), cu modificările și completările ulterioare? Dispozițiile art. 26 din Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sunt în contradicție cu art. 1.138 din Codul civil și, în consecință, se consideră abrogate în lumina prevederilor art. 230 lit. bb) din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, cu modificările și completările ulterioare, conform căreia «La data intrării în vigoare a Codului civil se abrogă: (...) orice alte dispoziții contrare, chiar dacă acestea sunt cuprinse în legi speciale?»»

II. Expunerea succintă a procesului

2. Prin Cererea înregistrată sub nr. 283/119/2015 pe rolul Tribunalului Covasna — Secția civilă, reclamantul prefectul județului Covasna a chemat în judecată pe pârâțul Consiliul Local al Municipiului Sfântu Gheorghe, solicitând instanței ca, prin hotărârea pe care o va pronunța, să dispună anularea Hotărârii nr. 22 din 29 ianuarie 2015 privind reglementarea situației juridice a unui teren situat în municipiul Sfântu Gheorghe, hotărâre emisă de către pârât în temeiul art. 36 alin. (1) din Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, art. 553 și art. 1.138 din Codul civil.

3. În motivarea cererii, reclamantul a arătat, în esență, că, prin hotărârea atacată, s-a aprobat înscrierea dreptului de proprietate privată al municipiului Sfântu Gheorghe și a dreptului de administrare al Consiliului Local al Municipiului Sfântu Gheorghe asupra unui teren ce figurează înscris în cartea funciară încă din anul 1957, ca fiind proprietatea statului român, iar, față de situația juridică a terenului, art. 36 din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările

ulterioare, obligă consiliul local să treacă aceste imobile în domeniul public al municipiului, iar nu în domeniul privat al acestuia.

Reclamantul a considerat că nu sunt aplicabile prevederile art. 553 și art. 1.138 din Codul civil, care stabilesc regimul juridic al bunurilor dobândite de unitățile administrativ-teritoriale cu titlu de moștenire vacantă, deoarece terenurile ce fac obiectul hotărârii atacate sunt în proprietatea statului român, iar nu în proprietatea unor persoane fizice. Bunurile aflate în proprietatea statului român la data intrării în vigoare a Legii nr. 18/1991 — precum cele în speță — nu pot fi dobândite cu titlu de moștenire vacantă de către o unitate administrativ-teritorială.

4. Prin Sentința civilă nr. 884 din 13 noiembrie 2015, Tribunalul Covasna a admis acțiunea formulată și a anulat Hotărârea nr. 22 din 29 ianuarie 2015 emisă de pârâțul Consiliul Local al Municipiului Sfântu Gheorghe.

5. Tribunalul a reținut, în esență, că, în cauză, este incident art. 36 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, iar în ceea ce privește art. 26 din aceeași lege, la care trimite textul de mai sus, chiar dacă în redactarea sa inițială nu arăta expres ce formă va îmbrăca proprietatea dobândită de unitatea administrativ-teritorială asupra acestei categorii de imobile (putând concluziona, față de forma textului, că ele deveneau proprietate privată la data emiterii actului administrativ atacat), este clar și fără echivoc, în sensul că aceste imobile intră în proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale, iar nu în domeniul privat.

Instanța a avut în vedere că art. 36 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, face trimitere expresă la art. 26 din aceeași lege, doar în ceea ce privește stabilirea regimului juridic pe care îl vor avea terenurile ce trec în proprietatea comunelor, orașelor sau a municipiilor; în rest, textul normei este explicit în privința obiectului dreptului de proprietate publică, și anume „*terenurile aflate în proprietatea statului, situate în intravilanul localităților și care sunt în administrarea primăriilor, la data prezentei legi...*”.

Tribunalul nu a reținut apărarea pârâtei privind abrogarea art. 26 din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin art. 1.138 din Codul civil, deoarece, pe de o parte, domeniul de aplicare al celor două norme este diferit, iar, pe de altă parte, Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, reprezintă un act normativ cu caracter special în materia fondului funciar față de Codul civil — normă cu caracter general, astfel că abrogarea ar fi trebuit să fie una expresă.

A fost înlăturată și susținerea potrivit căreia dreptul de proprietate privată asupra terenurilor intravilane în favoarea unității administrativ-teritoriale s-ar fi născut în virtutea legii, la data intrării în vigoare a Legii nr. 18/1991, iar înscrierea acestui drept în cartea funciară se realiza doar pentru opozabilitate față de terți, reținându-se că înscrierile în cartea funciară s-au efectuat, până la intrarea în vigoare a Legii cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, în temeiul Decretului-lege nr. 115/1938 pentru unificarea dispozițiilor privind cărțile funciare, care stabilea că intabularea are efect constitutiv de drepturi (art. 17, art. 18, art. 26).

6. Recursul declarat de către pârât împotriva acestei sentințe a fost înregistrat pe rolul Curții de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal.

7. Prin motivele de recurs s-a solicitat casarea în tot a sentinței, ca urmare a greșitei interpretări a normelor aplicabile litigiului, arătându-se următoarele:

Prima instanță nu s-a pronunțat asupra apărării referitoare la aplicarea dispozițiilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în considerarea căroa literatura juridică face deosebire între normele de trimitere propriu-zisă și normele de referire. Norma de trimitere propriu-zisă nu devine subordonată normei de referire. Ca atare, norma de trimitere, încorporându-se în textul legii sub forma unei exprimări prescurtate, are o individualitate

proprie și, deci, nu se modifică și nici nu se abrogă, chiar dacă textul la care face referire se modifică ori se abrogă. Astfel, la data apariției Legii nr. 18/1991, regimul juridic al terenurilor prevăzute în art. 36 era acela al proprietății private; în virtutea legii, terenurile intravilan aflate în administrarea primăriilor la data apariției actului normativ au intrat în proprietatea privată a unităților administrativ-teritoriale.

Este greșită aprecierea primei instanțe în sensul că domeniul de aplicare al art. 26 din Legea nr. 18/1991 este diferit de cel al art. 1.138 din Codul civil, atât timp cât terenurile provenind de la persoanele rămase fără moștenitori, cât și succesiunile vacante se constată prin certificat de vacanță succesorală eliberat de notarul public. Or, din motivarea instanței se înțelege că, în cazul în care se constată vacanța succesorală, un teren intravilan aflat în masa succesorală intră în domeniul public, iar celelalte bunuri intră în domeniul privat. Având în vedere că art. 26 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, este contrar art. 553 alin. (2) din Codul civil, în lumina dispozițiilor art. 230 lit. bb) din Legea nr. 71/2011, cu modificările și completările ulterioare, acesta se consideră abrogat.

Recurentul a mai arătat că, după intrarea în vigoare a Legii nr. 158/2010 pentru modificarea art. 26 din Legea fondului funciar nr. 18/1991, s-a inițiat o propunere legislativă de modificare a acestui text de lege, însă atât comisia juridică din cadrul Camerei Deputaților, cât și Guvernul, prin punctul de vedere exprimat pe marginea proiectului, nu au susținut adoptarea modificării, pe motiv că aceasta va rămâne fără obiect după apariția noului Cod civil, în temeiul art. 230 lit. bb) din Legea nr. 71/2011, cu modificările și completările ulterioare.

8. La termenul din 5 aprilie 2016, Curtea de Apel Brașov, a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, precum și suspendarea judecării până la pronunțarea hotărârii prealabile.

III. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

9. Curtea de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal a constatat admisibilitatea sesizării, motivat de faptul că de lămurirea modului de interpretare a dispozițiilor ce fac obiectul întrebărilor depinde soluționarea recursului împotriva sentinței având ca obiect stabilirea valabilității hotărârii de consiliu local, de trecere a terenului din domeniul public în domeniul privat al unității administrativ-teritoriale, întrucât motivul de recurs invocat în cauză vizează tocmai interpretarea acestor dispoziții legale, în vederea stabilirii regimului juridic al terenului în speță.

În același timp, problemele de drept enunțate sunt noi, deoarece se constată că prevederile art. 36 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care conțin ca normă de trimitere art. 26 din același act normativ, nu au fost analizate până la acest moment, iar aplicarea dispozițiilor evocate anterior comportă interpretări diferite, fiind necesară pronunțarea unei decizii pentru interpretarea unitară a legii. În acest sens este relevantă Decizia nr. 2 pronunțată în data de 17 februarie 2014 de către Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 257 din 9 aprilie 2014.

Problemele de drept nu fac obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, consultate la data de 5 aprilie 2016.

IV. Punctul de vedere al completului de judecată cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

10. Completul de judecată investit cu soluționarea recursului în Dosarul nr. 283/119/2015 al Curții de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal a arătat că prezentarea punctului de vedere ar echivala cu o antepronunțare, în condițiile în care interpretarea propusă de către recurentul-pârât corespunde motivelor de recurs, iar interpretarea propusă de către intimatul-reclamant coincide cu motivarea sentinței recurate.

V. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

11. **Recurentul-pârât Consiliul Local al Municipiului Sfântu Gheorghe** a formulat, la data de 26 februarie 2016, cerere de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept pendinte.

În cuprinsul cererii, recurentul-pârât a formulat susțineri similare motivelor de recurs, ce au fost redade anterior.

12. **Intimatul-reclamant prefectul județului Covasna** a depus, la 8 martie 2016, un punct de vedere, prin care a lăsat la aprecierea instanței cererea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție, iar, cu privire la chestiunea de drept, a formulat susțineri similare considerentelor expuse în sentința recurată.

13. După comunicarea raportului, niciuna din părți nu s-a conformat obligației impuse de dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, referitoare la depunerea, în scris, a unui punct de vedere.

VI. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

14. Jurisprudența Curții de Apel Brașov

Instanța de trimitere a anexat sesizării Decizia nr. 982 din 7 octombrie 2015, pronunțată de un complet din cadrul Secției contencios administrativ și fiscal, într-o cauză cu obiect similar celui din cauza de față, prin care a fost respins recursul împotriva Sentinței civile nr. 319 din 28 mai 2015 a Tribunalului Covasna, de admitere a cererii formulate de prefectul județului Covasna și de anulare a Hotărârii nr. 383 din 29 decembrie 2014 a Consiliului Local al Municipiului Sfântu Gheorghe privind reglementarea situației juridice a unor terenuri situate pe raza acestei localități.

Prin decizia menționată s-a arătat că art. 36 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, face trimitere expresă la art. 26 din aceeași lege, doar în ceea ce privește stabilirea regimului juridic pe care îl vor avea terenurile ce trec în proprietatea comunelor, orașelor sau a municipiilor, celelalte aspecte rămânând sub incidența art. 36 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care este explicit în privința obiectului dreptului de proprietate publică al statului, și anume „*terenurile aflate în proprietatea statului situate în intravilanul localităților și care sunt în administrarea primăriilor, la data prezentei legi ...*”.

De asemenea, la data emiterii hotărârii contestate, art. 26 din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, are alt conținut decât cel inițial și stabilește un alt regim juridic al terenurilor, iar aplicarea acestei norme nu poate fi omisă. Art. 26 din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu a fost abrogat indirect ca urmare a apariției noului Cod civil, fiind o normă specială derogatorie. Pe de altă parte, noul Cod civil se aplică actelor și faptelor încheiate sau, după caz, produse ori săvârșite după intrarea sa în vigoare. Or, legea incidentă în speță este Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în vigoare la momentul stabilirii regimului juridic al terenurilor.

15. Jurisprudența altor instanțe din țară

Curtea de Apel Alba Iulia a comunicat că a identificat pe rolul Secției de contencios administrativ și fiscal două decizii în problema de drept ce face obiectul sesizării: Decizia nr. 813 din 24 februarie 2015 și Decizia nr. 2.382 din 1 iunie 2015, prin care s-au adoptate soluții contrare, cu privire la cereri de anulare a unor hotărâri ale consiliului local, emise în anul 2013, prin care s-a atestat apartenența la domeniul privat al municipiului a unor terenuri ce fac obiectul art. 36 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Prin prima decizie s-a reținut că situația juridică a terenurilor vizate de art. 36 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, este cea prevăzută de dispozițiile art. 553 alin. (2) din Codul civil, în raport cu art. 230 lit. bb) din Legea nr. 71/2011, cu modificările și completările

ulterioare, cu motivarea că, în speță, interesează nu dobândirea dreptului de proprietate asupra unui teren ca efect al unei succesiuni vacante, ci regimul juridic al proprietății astfel dobândite, întrucât același regim juridic îl are și transmiterea în temeiul legii a proprietății statului asupra terenurilor intravilane.

Prin cea de-a doua decizie s-a reținut că nu sunt aplicabile dispozițiile art. 553 alin. (1) din Codul civil, iar regimul juridic al terenului în litigiu este cel reglementat prin art. 26 din Legea nr. 18/1991, republicată, în forma de la data intrării în vigoare a Legii nr. 158/2010.

Celelalte curți de apel fie au comunicat că nu au identificat practică judiciară în materia ce face obiectul sesizării, fie au trimis decizii în care nu sunt dezlegate problemele de drept ce fac obiectul prezentei sesizări.

VII. Jurisprudența Curții Constituționale

16. Din verificările efectuate rezultă că instanța de contencios constituțional a pronunțat Decizia nr. 332 din 24 mai 2016, ce are ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26 alin. (2) și art. 36 alin. (1) teza ultimă din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 642 din 22 august 2016, decizie prin care excepția invocată a fost respinsă ca inadmisibilă, deoarece motivele de neconstituționalitate invocate de autor privesc modul de interpretare și aplicare a dispozițiilor de lege criticate, în raport cu prevederile noului Cod civil, aspect de competența instanței de judecată investite cu soluționarea litigiului, respectiv a celor ierarhic superioare în cadrul căilor de atac prevăzute de lege.

17. **Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție** a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul Judiciar Civil nu s-a verificat și nici nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. Raportul asupra chestiunii de drept

18. Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, judecătorii-raportori au apreciat că sesizarea formulată de Curtea de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal, sub aspectul primei întrebări, este inadmisibilă, nefiind vorba despre o veritabilă chestiune de drept care să fie analizată prin prisma condițiilor de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă. În ceea ce privește cea de-a doua întrebare au constatat că sesizarea este inadmisibilă din perspectiva neîndeplinirii condiției ca soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere.

19. Pe fondul sesizării, judecătorii-raportori au arătat că sesizarea este admisibilă, sub aspectul celei de-a doua întrebări, doar dacă, pe de o parte, condiția de admisibilitate analizată anterior este considerată a fi îndeplinită doar pentru că însăși soluționarea recursului aflat pe rolul instanței de trimitere depinde de chestiunea de drept a cărei dezlegare a fost cerută și dacă, pe de altă parte, se pornește de la premisa prestabilită din speță, ce nu poate fi cenzurată, anume că art. 36 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, este aplicabil chiar la data emiterii, după anul 2011, a unui act de administrare de către autoritatea administrativă locală, prin simplul fapt că acesta a fost emis în temeiul său, și, deci, interesează forma de la acel moment a art. 26 din Legea nr. 18/1991, republicată, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 158/2010.

Pornind de la aceste observații, judecătorii-raportori au opinat în sensul că art. 26 din Legea nr. 18/1991, republicată, în forma modificată prin Legea nr. 158/2010, a fost abrogat prin art. 1.138 din Codul civil, în ceea ce privește regimul juridic al terenurilor din intravilanul localităților, rămase la dispoziția autorităților administrației publice locale de la persoanele care au decedat și/sau nu au moștenitori.

IX. Înalta Curte de Casație și Justiție

Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

20. Precizări prealabile privind obiectul sesizării și identificarea chestiunii de drept

Pentru a se analiza dacă sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a sesizării și, în măsura în care aceasta este admisibilă, a se pronunța o hotărâre prealabilă, este necesar a se clarifica dacă întrebările adresate Înaltei Curți de Casație și Justiție vizează una și aceeași chestiune de drept ori chestiuni distincte, care implică o dezlegare separată și, totodată, dacă este necesară reformularea celei de-a doua întrebări.

Ambele întrebări au ca premisă aplicarea art. 36 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, incident în cauza pendinte pe rolul Secției contencios administrativ și fiscal a Curții de Apel Brașov, ce are ca obiect anularea hotărârii emise în anul 2015 de către un consiliu local.

Pe baza dezlegării ce ar urma, eventual, să fie dată de către Înalta Curte de Casație și Justiție este de presupus că ar urma să se stabilească regimul juridic al terenului în litigiu, ce intră în domeniul de aplicare al art. 36 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în sensul că, în anul 2015, când a fost emis actul de administrare a unui bun din patrimoniul municipiului în temeiul normei de drept invocate, unitatea administrativ-teritorială era titulara unui drept de proprietate privată, fie în considerarea formei inițiale a art. 26 al legii, fie în considerarea Codului civil, dacă prin acesta a fost abrogat art. 26 din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Cu toate acestea, doar prima întrebare are în vedere în mod direct art. 36 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cea de-a doua vizând conflictul dintre art. 26 din aceeași lege — la care trimite art. 36 alin. (1) pentru stabilirea regimului juridic al terenurilor din domeniul său de aplicare — și Codul civil — care reglementează regimului juridic al moștenirilor vacante.

S-ar putea considera că, de fapt, și prin a doua întrebare se tinde la interpretarea art. 36 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în condițiile în care litigiul aflat pe rolul instanței de trimitere vizează un teren ce face obiectul acestei norme, și nu al art. 26 din lege. S-ar pune, astfel, în discuție efectele evenimentelor legislative ulterioare anului 2010, inclusiv intrarea în vigoare a noului Cod civil, asupra art. 36 alin. (1) însuși, prin prisma corelației cu art. 26. În acest context, eventualul conflict între art. 26 din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare și art. 1.138 din Codul civil ar reprezenta doar o parte a analizei.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept constată că nu se impune reformularea în acest sens a chestiunii de drept.

După cum rezultă din expunerea procesului, prima instanță nu a analizat efectul intrării în vigoare a Codului civil asupra aplicării art. 36 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin prisma corelației cu art. 26 din aceeași lege, întrucât a apreciat că art. 26 nu a fost abrogat prin începerea activității Codului civil [de altfel, nu a fost analizat sub toate aspectele nici efectul modificării aduse art. 26 din Legea nr. 18/1991, republicată, prin Legea nr. 158/2010, asupra aplicării art. 36 alin. (1) din aceeași lege].

Unul dintre motivele de recurs se limitează la același aspect al conflictului în timp dintre art. 26 din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și Codul civil, iar sesizarea pune în discuție aceeași chestiune, instanța de trimitere justificând legătura cu cauza exclusiv prin necesitatea analizării criticilor recurentului.

În acest context, pronunțarea unei hotărâri prealabile în interpretarea chiar a art. 36 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, din perspectiva conflictului între art. 26 din aceeași lege și Codul civil, ar echivala cu depășirea limitelor investiției.

Faptul că prima întrebare (ce coincide cu celălalt motiv de recurs) vizează însuși art. 36 alin. (1) nu infirmă această concluzie și nici nu justifică extinderea cadrului sesizării întemeiate pe art. 519 din Codul de procedură civilă.

Cele două întrebări au legătură cu două chestiuni de drept distincte, cu premise diferite: fixarea conținutului art. 36 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în forma art. 26 de la data intrării în vigoare a Legii nr. 18/1991, la care se referă prima întrebare, se plasează, de fapt, în contextul efectului modificării suferite de art. 26 prin Legea nr. 158/2010, asupra aplicării art. 36 alin. (1), fără legătură cu abrogarea art. 26 prin Legea nr. 71/2011, cu modificările și completările ulterioare.

În consecință, admisibilitatea sesizării și, în parte, fondul sesizării vor fi cercetate în mod distinct pentru cele două întrebări adresate Înaltei Curți de Casație și Justiție, fără a se impune, în același timp, reformularea celei de-a doua întrebări.

Asupra admisibilității sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept

21. Potrivit art. 519 din Codul de procedură civilă: „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.”

22. În jurisprudența instanței supreme, formată în aplicarea normei citate anterior, au fost identificate și analizate condițiile de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, condiții care trebuie să fie întrunite în mod cumulativ, după cum urmează:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată;
- instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță;
- cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;
- soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere;
- chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă;
- chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

Procedându-se la analiza admisibilității sesizării, se constată următoarele:

23. În ceea ce privește prima întrebare, nu este vorba despre o veritabilă chestiune de drept care să fie analizată prin prisma condițiilor de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

Astfel, deși întrebarea are legătură cu efectul modificării aduse art. 26 din Legea nr. 18/1991, republicată, prin Legea nr. 158/2010 asupra aplicării art. 36 alin. (1) din aceeași lege, este pus în discuție un simplu argument ținând de tehnica legislativă, prin care se urmărește fixarea conținutului art. 36 alin. (1) în forma art. 26 de la data intrării în vigoare a Legii nr. 18/1991.

Or, chiar eventuala acceptare a argumentului — autonomia normei de trimitere, în înțelesul pe care recurentul l-a explicat în susținerea primei întrebări adresate Înaltei Curți de Casație și Justiție — nu ar conduce, în mod automat, la consecința preconizată. Configurarea conținutului normei de trimitere, în cazul modificării normei la care se face trimitere (norma împrumutată), depinde în mod esențial de momentul aplicării în timp a înseși normei de trimitere. Acesta se stabilește în raport cu elementele proprii ale normei de trimitere, și nu cu aplicarea în timp a normei împrumutate.

În concret, art. 36 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevede, în primul rând, transferul dreptului de proprietate din patrimoniul statului în patrimoniul unității administrativ-teritoriale pentru terenurile intravilane care se aflau, la data intrării în vigoare a Legii nr. 18/1991, în proprietatea statului.

Acest element propriu al normei semnifică faptul că transferul dreptului de proprietate reprezintă un fapt generator de efecte juridice, așadar o situație juridică supusă legii din momentul producerii faptului, în virtutea principiului *tempus regit actum (factum)*. Această lege guvernează, ca regulă, efectele situației juridice; în consecință, regimul juridic al terenurilor vizate de art. 36 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ca efect al transferului dreptului de proprietate, ar trebui stabilit tot pe baza legii sub imperiul căreia s-a produs transferul dreptului de proprietate.

Așadar, doar dacă se consideră că transmiterea dreptului a avut loc chiar la data intrării în vigoare a Legii nr. 18/1991, este justificată aplicarea normei ce reglementează regimul juridic al terenului obiect al transferului dreptului. În acest caz, corelația cu art. 26 din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru „împrumutarea” regimului juridic al terenurilor identificate de această normă înseamnă aplicarea art. 26 în forma de la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 18/1991.

Modificarea ulterioară a normei împrumutate ar putea avea relevanță doar dacă s-ar considera că trimiterea din art. 36 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, la art. 26 din aceeași lege reprezintă un temei juridic suficient pentru determinarea regimului juridic al terenurilor din art. 36 alin. (1) și după transmiterea dreptului de proprietate din patrimoniul statului în patrimoniul unității administrativ-teritoriale, astfel încât modificarea regimului juridic din art. 26 să conducă și la modificarea regimului juridic al terenurilor din art. 36 alin. (1).

În acest caz, ținând cont de faptul că art. 26 din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, determină regimul juridic al unor terenuri în raport cu momentul primei lor intrări în patrimoniul unității administrativ-teritoriale, s-ar pune problema dacă acceptarea efectelor modificării asupra terenurilor din art. 36 alin. (1) din aceeași lege nu ar echivala cu o dublă aplicare a art. 36 alin. (1): o dată, la momentul transferului dreptului de proprietate din patrimoniul statului în patrimoniul unității administrativ-teritoriale și încă o dată, la momentul modificării art. 26, când terenul se afla deja în patrimoniul unității administrativ-teritoriale.

Pe de altă parte, modificarea normei ar genera un conflict de legi în timp, situație ce ar presupune supraviețuirea legii vechi pentru efectele deja produse ale situației juridice și aplicarea imediată a legii noi în privința efectelor viitoare.

Niciunul dintre aceste aspecte interesând aplicarea în timp a legii nu a fost supus dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție prin sesizarea de față.

Se observă că prima instanță, răspunzând apărării pârâtului formulate prin întâmpinare, a considerat că dreptul de proprietate nu s-a născut în virtutea legii la data intrării în vigoare a Legii nr. 18/1991, față de efectul constitutiv de drepturi al intabulării în cartea funciară, prevăzut de Decretul-lege nr. 115/1938 pentru unificarea dispozițiilor privitoare la cărțile funciare. Din acest motiv a considerat că terenul în litigiu nu se afla, la momentul emiterii actului administrativ atacat, în anul 2015, în proprietatea unității administrativ-teritoriale.

Din motivele de recurs nu rezultă că recurentul ar fi criticat aprecierea primei instanțe sub acest aspect și, în orice caz, este cert că aspectele relevante anterior nu au fost supuse dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție ca făcând parte din chestiunea de drept ce se solicită a fi lămurită, motiv pentru care nu pot fi tranșate în acest cadru, date fiind limitele pronunțării hotărârii prealabile prevăzute de art. 520 din Codul de procedură civilă.

Astfel, nu s-ar putea răspunde la prima întrebare doar pe baza unui argument de tehnică legislativă, fără clarificarea tuturor aspectelor ce interesează aplicarea legii în timp.

Mai mult, aspectul relevant de prima întrebare, cu motivarea din susținerea recurentului ce a solicitat sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, presupune aplicarea (nici măcar interpretarea) dispozițiilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată (2), cu modificările și completările ulterioare.

În conformitate cu art. 16 alin. (1) din această lege, în scopul evitării paralelismelor: *„În procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative. Pentru sublinierea unor conexiuni legislative se utilizează norma de trimitere.”*

Potrivit art. 50 alin. (4) din același act normativ: *„La modificarea, completarea și abrogarea dispoziției la care s-a făcut trimitere, în actul de modificare, completare sau abrogare trebuie avută în vedere situația juridică a normei de trimitere.”*

De asemenea, în conformitate cu art. 62 din Legea nr. 24/2000, republicată (2), cu modificările și completările ulterioare, ce reglementează efectele dispozițiilor de modificare și de completare: *„Dispozițiile de modificare și de completare se încorporează, de la data intrării lor în vigoare, în actul de bază, identificându-se cu acesta. (...)”*.

În speță, nici prin Legea nr. 158/2010, prin care a fost modificat art. 26 din Legea nr. 18/1991, republicată, și nici ulterior, nu s-a prevăzut vreo modificare a textului art. 36 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ceea ce privește trimiterea expresă la art. 26 din lege.

În temeiul dispozițiilor legale citate, dat fiind că textul art. 26 din Legea nr. 18/1991, republicată, este considerat a fi cel în forma modificată, cu începere de la data intrării în vigoare a Legii nr. 158/2010, menținerea, după această dată, a trimiterii din art. 36 alin. (1) — indiferent dacă a fost intenționată sau doar rezultatul unei simple omisiuni a legiuitorului — echivalează cu aplicarea în continuare a regimului juridic prevăzut de art. 26 din Legea nr. 18/1991, dar în forma modificată, tocmai pentru a da eficiență principiului evitării paralelismului reglementărilor.

Se observă, în același timp, că susținerile recurentului sunt argumentate pe distincția între norma de trimitere și norma de referire.

Această distincție nu se regăsește în clasificarea normelor juridice recunoscută în teoria generală a dreptului, care, din punctul de vedere al cuprinderii părților structurale specifice oricărei norme juridice (ipoteză, dispoziție, sancțiune), operează cu distincția între norme complete și incomplete; la rândul lor, dispozițiile incomplete se clasifică în norme de trimitere, care se completează cu norme în activitate, și norme în alb, care se completează cu norme ce urmează să apară.

Din perspectiva tehnicii legislative, art. 36 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, reprezintă o normă de trimitere, motiv pentru care îi sunt aplicabile dispozițiile Legii nr. 24/2000, republicată (2), cu modificările și completările ulterioare, citate anterior.

Față de toate aceste argumente, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept constată că, sub aspectul primei întrebări, sesizarea este inadmisibilă.

24. În ceea ce privește cea de-a doua întrebare se constată că sunt îndeplinite toate condițiile de admisibilitate desprinse din art. 519 din Codul de procedură civilă.

Astfel, Înalta Curte de Casație și Justiție a fost sesizată de un complet de judecată din cadrul Curții de Apel Brașov, care soluționează un recurs în materia contenciosului administrativ, într-o cauză având ca obiect anularea unei hotărâri a unui consiliu local, emise în baza art. 36 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

După cum rezultă din jurisprudența instanțelor în cauze similare, astfel cum a fost expusă la pct. VI din prezenta decizie, în mod constant, cauzele având ca obiect anularea unei hotărâri a unui consiliu local emise în baza art. 36 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, au fost considerate drept litigii de contencios administrativ și soluționate ca atare.

Nu există, așadar, niciun dubiu că instanța de trimitere este competentă să soluționeze cauza.

De asemenea se constată că Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat asupra chestiunii de drept prin decizii de speță, recursurile în materia Legii nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nefiind cuprinse în sfera de competență materială a instanței supreme, și nici nu se află în curs de soluționare un recurs în interesul legii cu un obiect similar.

Cât privește condiția noutății chestiunii de drept a cărei rezolvare de principiu se solicită, practica Înaltei Curți de Casație și Justiție, în aplicarea art. 519 din Codul de procedură civilă, este conturată în sensul că această condiție de admisibilitate se consideră a fi îndeplinită atunci când chestiunea de drept își are izvorul în reglementările nou-intrate în vigoare, dar și în cazul în care vizează o reglementare mai veche, asupra căreia instanța de judecată este chemată să se pronunțe în prezent, devenind astfel actuală cerința interpretării și aplicării normei de drept respective (de exemplu, Decizia nr. 1 din 17 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 9 aprilie 2014, Decizia nr. 2 din 17 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 257 din 9 aprilie 2014, Decizia nr. 2 din 15 februarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 257 din 6 aprilie 2016).

Din acest punct de vedere nu există vreun impediment în a reține îndeplinirea condiției, atât timp cât se solicită interpretarea unei norme dintr-o lege în vigoare în contextul intrării în vigoare a Codului civil.

Mai mult, examinarea jurisprudenței instanțelor relevă că nu s-a format o jurisprudență unitară și constantă în legătură cu chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită. Existând riscul apariției unei practici neunitare, pronunțarea unei hotărâri prealabile reprezintă un remediu eficient pentru înlăturarea acestuia.

De asemenea este îndeplinită și condiția ca soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere, întrucât, în cadrul procesual conturat până la momentul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, s-a considerat că existența unui conflict între art. 26 din Legea nr. 18/1991, în forma conturată în urma modificărilor aduse în anul 2010, și, după caz, modul de rezolvare a acestuia au relevanță în interpretarea și aplicarea prevederilor legale direct incidente în cauză, respectiv art. 36 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, iar soluționarea recursului aflat pe rolul instanței de trimitere depinde de această chestiune de drept.

25. În acest context, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept constată că este posibil a se analiza pe fond doar chestiunea eventualei abrogări a art. 26 din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin Codul civil, și va proceda ca atare, fără a fi necesară inserarea unei dispoziții exprese de respingere ca inadmisibilă a primei întrebări adresate de către instanța de trimitere.

Asupra fondului sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept

26. Potrivit dispozițiilor art. 36 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare: *„Terenurile aflate în proprietatea statului, situate în intravilanul localităților și care sunt în administrarea primăriilor, la data prezentei legi, trec în proprietatea comunelor, orașelor sau a municipiilor, urmând regimul juridic al terenurilor prevăzute la art. 26.”*

Această dispoziție legală nu a suferit nicio modificare în conținut de la intrarea în vigoare a Legii nr. 18/1991 și până în prezent. Singura modificare a fost aceea de numerotare, art. 35 inițial devenind art. 36 la republicarea legii din anul 1998.

27. În schimb, art. 26, la care face trimitere art. 36 alin. (1), a fost modificat în timp după apariția Legii nr. 18/1991; mai mult, Codul civil, intrat în vigoare la 1 octombrie 2011, conține dispoziții care s-ar putea suprapune cu reglementarea din art. 26.

28. Potrivit art. 230 lit. bb) din Legea nr. 71/2011, cu modificările și completările ulterioare: „*La data intrării în vigoare a Codului civil se abrogă: (...) orice alte dispoziții contrare, chiar dacă acestea sunt cuprinse în legi speciale.*”

Acest text din reglementarea legii de punere în aplicare a Codului civil relevă *abrogarea expresă indirectă*, care reprezintă o formă a abrogării, ca procedeu de încetare a acțiunii unei norme de drept ca urmare a intrării în vigoare a unei norme noi contrare (*lex posterior derogat priori*), astfel cum abrogarea a fost constant definită în doctrină.

Această formă de abrogare se manifestă atunci când actul normativ nou prevede generic faptul că dispozițiile contrare legii se abrogă, fără însă să le menționeze în mod expres.

Abrogarea expresă indirectă se deosebește atât de abrogarea expresă directă, care se relevă prin identificarea, în cuprinsul actului de abrogare, a dispoziției legale sau a actului normativ care își încetează efectele, cât și de abrogarea tacită sau implicită, prin care manifestarea de voință a legiuitorului în sensul încetării efectelor rezultă doar din adoptarea unei norme contrare celei existente.

În conformitate cu dispozițiile art. 67 alin. (3) din Legea nr. 24/2000, republicată (2), cu modificările și completările ulterioare: „*Evenimentele legislative implicite nu sunt recunoscute în cazul actelor normative speciale ale căror dispoziții nu pot fi socotite modificate, completate sau abrogate nici prin reglementarea generală a materiei, decât dacă acest lucru este exprimat expres.*”

Per a contrario este posibilă abrogarea unei norme speciale sau cuprinse într-un act normativ special printr-o lege generală ulterioară, dacă există o dispoziție legală expresă în acest sens, fiind aplicabil principiul *lex posterior derogat priori*, și nu principiul *specialia generalibus derogant*.

Condiția manifestării exprese de voință a legiuitorului este îndeplinită în cazul art. 230 lit. bb) din Legea nr. 71/2011, cu modificările și completările ulterioare, care prevede în mod explicit că, odată cu intrarea în vigoare a Codului civil, se abrogă dispozițiile contrare, chiar cuprinse în legi speciale.

29. În speță, prevederile art. 26 din Legea nr. 18/1991, în forma existentă la data de 1 octombrie 2011, astfel cum a fost conturată prin Legea nr. 158/2010, sunt contrare dispozițiilor art. 1.138 din Codul civil [de altfel, și prevederilor art. 553 alin. (2) din Codul civil, potrivit cărora: „*Moștenirile vacante se constată prin certificat de vacanță succesorală și intră în domeniul privat al comunei, orașului sau municipiului, după caz, fără înscriere în cartea funciară...*”].

Ambele norme au același obiect, în sensul că vizează situația moștenirii vacante. Faptul că norma din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se referă doar la imobile determinate (terenurile din intravilanul localităților), în timp ce norma din Codul civil reprezintă reglementarea cu caracter general în materie, indiferent de natura bunurilor, nu contrazice această constatare, ci subliniază doar suprapunerea parțială a sferei de aplicare a legii generale și a celei speciale, din perspectiva bunurilor al căror regim juridic este concomitent reglementat.

Chiar dacă art. 26 din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu folosește ca atare noțiunea regăsită în Codul civil, este lipsită de echivoc intenția legiuitorului de a reglementa regimul juridic al unei „moșteniri vacante”, astfel cum aceasta este definită de art. 1.135 din Codul civil, ca fiind moștenirea în absența unor moștenitori legali sau testamentari.

Astfel, norma are în vedere terenurile intravilane care au aparținut „persoanelor care au decedat și/sau nu au moștenitori”, dar și certificatul de vacanță succesorală eliberat de notarul public în condițiile Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, republicată (3). Or, potrivit acestei legi, certificatul respectiv se eliberează atunci când nu există moștenitori legali sau testamentari.

Există moștenire vacanță chiar atunci când masa succesorală este compusă dintr-un singur bun sau din mai multe bunuri din aceeași categorie, inclusiv terenuri intravilane, dacă proprietarul decedat nu are moștenitori legali sau testamentari.

De asemenea este considerată moștenire vacanță și partea din moștenire rămasă neatribuită în situațiile prevăzute de art. 1.135 din Codul civil, în care fie prin legat s-a atribuit numai o parte a moștenirii și nu există moștenitori legali, fie vocația acestora a fost restrânsă ca efect al testamentului lăsat de defunct. În aceste din urmă cazuri este suficient, așadar, ca vocația succesorală concretă a eventualilor moștenitori legali sau testamentari să nu se întindă asupra unui singur bun din masa succesorală pentru a se vorbi despre o moștenire vacanță.

Reglementând situația terenurilor intravilane care au aparținut unor persoane decedate fără moștenitori, art. 26 din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, conturează, fără îndoială, regimul juridic al unei moșteniri vacante.

În această situație, dispoziția din art. 26 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin care asemenea terenuri intravilane trec în proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, este contrară art. 1.138 din Codul civil, ce prevede, fără vreo distincție în privința bunurilor ce compun masa succesorală, că moștenirile vacante intră în domeniul privat al unității administrativ-teritoriale. Bunurile care alcătuiesc domeniul privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale sunt obiect al proprietății private, astfel cum prevede art. 553 alin. (1) din Codul civil.

Apartenența moștenirii vacante la domeniul privat al unității administrativ-teritoriale implică aplicarea regulilor ce guvernează regimul juridic al bunurilor proprietate privată, în primul rând, alienabilitatea, întrucât aceste bunuri sunt și rămân în circuitul civil, astfel cum prevede art. 553 alin. (4) din Codul civil, care completează dispozițiile art. 1.138 din Codul civil.

În aceste condiții trebuie constatat că art. 26 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și-a încetat efectele prin abrogare odată cu intrarea în vigoare a Codului civil, în ceea ce privește trecerea în proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale a terenurilor vizate de norma din legea specială.

Cât privește dispoziția din art. 26 alin. (2) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin care este interzisă schimbarea regimului juridic al terenurilor prevăzute la alin. (1), din proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale respective în proprietatea privată a acestora, se constată că nu mai are obiect ca urmare a abrogării, în limitele menționate, a art. 26 alin. (1), din moment ce este înlăturată premisa de aplicare a alin. (2), anume trecerea terenurilor în proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale. Din acest motiv trebuie constatat că, împreună cu alin. (1), dispoziția din art. 26 alin. (2) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, este contrară art. 1.138 coroborat cu art. 553 alin. (4) din Codul civil și, drept urmare, a fost abrogată prin intrarea în vigoare a art. 1.138 din Codul civil.

Această constatare nu este contrazisă de faptul că art. 553 alin. (4) din Codul civil prevede că bunurile proprietate privată sunt și rămân în circuitul civil, „dacă prin lege nu se dispune altfel”. Excepția permisă de norma menționată are în vedere eventuale dispoziții legale contrare referitoare la bunuri proprietate privată, nu și la bunuri proprietate publică, cum este

cazul art. 26 alin. (2) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

30. În consecință, în raport cu art. 230 lit. bb) din Legea nr. 71/2011, cu modificările și completările ulterioare, dispozițiile art. 26 din Legea nr. 18/1991, republicată, în forma conturată prin Legea nr. 158/2010 pentru modificarea art. 26 din Legea fondului funciar nr. 18/1991, au fost abrogate prin intrarea în vigoare a art. 1.138 din Codul civil, în ceea ce privește regimul juridic al terenurilor din intravilanul localităților, rămase la dispoziția autorităților administrației publice locale de la persoanele care au decedat și/sau nu au moștenitori. Acest regim juridic viza trecerea acestor terenuri în proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, precum și interdicția trecerii aceluiași bunuri din proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale respective în proprietatea privată a acestora.

31. Constatarea anterioară impune două precizări:

În primul rând, efectul arătat se produce numai cu privire la moștenirile deschise după intrarea în vigoare a Codului civil, astfel cum prevede în mod expres art. 55 din Legea nr. 71/2011, cu modificările și completările ulterioare. Chiar dacă această normă se referă la art. 553 alin. (2) din Codul civil, aceeași aplicare în timp o are, fără îndoială, și art. 1.138 din Codul civil, ambele norme prevăzând trecerea în domeniul privat al unității administrativ-teritoriale a moștenirilor vacante.

Potrivit art. 954 alin. (1) din Codul civil: „Moștenirea unei persoane se deschide în momentul decesului acesteia”, ceea ce înseamnă că reglementarea moștenirii vacante din Codul civil

este aplicabilă în contextul deceselor survenite ulterior datei de 1 octombrie 2011.

Pentru moștenirile deschise anterior acestei date, art. 26 din Legea nr. 18/1991, republicată, în forma modificată prin Legea nr. 158/2010, continuă să își producă efectele, în virtutea principiului *tempus regit actum*, dat fiind că legea nouă nu se poate aplica retroactiv, după cum dispune art. 6 alin. (1) din Codul civil, iar Codul civil se aplică doar „...actelor și faptelor încheiate sau, după caz, produse ori săvârșite după intrarea sa în vigoare, precum și situațiilor juridice născute după intrarea sa în vigoare”, în conformitate cu art. 5 alin. (1) din Legea nr. 71/2011, cu modificările și completările ulterioare, cu referire la art. 6 alin. (5) din Codul civil.

În al doilea rând, abrogarea nu operează cu privire la alte aspecte reglementate de art. 26 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și care, în același timp, nu sunt prevăzute de art. 1.138 din Codul civil, precum dreptul de administrare al consiliilor locale, obligația comunicării către camera notarilor publici a datelor necesare dezbaterii procedurii succesoriale și răspunderea administrativă pentru neîndeplinirea obligației. În privința acestor aspecte, norma continuă să își producă efectele.

În acest context, abrogarea prin intrarea în vigoare a dispozițiilor art. 1.138 din Codul civil este parțială, în sensul că art. 26 alin. (2) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a fost abrogat în totalitate, în timp ce din conținutul alin. (1) al aceluiași articol a fost înlăturată doar partea referitoare la trecerea terenurilor în proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal în Dosarul nr. 283/119/2015 și, în consecință, stabilește că:

Dispozițiile art. 26 din Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată (în forma de la data intrării în vigoare a Legii nr. 158/2010 pentru modificarea art. 26 din Legea fondului funciar nr. 18/1991), au fost abrogate prin intrarea în vigoare a art. 1.138 din Codul civil, în ceea ce privește regimul juridic al terenurilor din intravilanul localităților, rămase la dispoziția autorităților administrației publice locale de la persoanele care au decedat și/sau nu au moștenitori.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 26 septembrie 2016.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
IULIA CRISTINA TARCEA

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948368 942066